

HOFOR A/S
Ørestads Boulevard 35
2300 København K
Att. Nadja D. Tastesen

22-03-2023
Journalnr. 01.05.08P25-1-23

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning af søen Hyldemosen

Herlev Kommune meddeler hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning af søen *Hyldemosen* beliggende på matr. 43am, 43an og 44f Hjortespring. Kort over søen fremgår på fig. 1.

Dispensationen gives i henhold til naturbeskyttelseslovens § 65¹, på følgende vilkår:

1. Oprensning af sediment og vegetation skal foretages som beskrevet i ansøgningen, jf. bilag 1.
2. Arbejder i søen og på brinker må ikke påbegyndes, hvis der er ynglende vandfugle i søen eller brinkvegetationen.
3. Der må ikke graves i søens faste bund.
4. Hyldemosens afløb til Vesterled Sø skal kunne afspærres under oprensningsarbejdet.
5. Imens der udføres sedimentsugning eller gravearbejder i søen, skal det sikres, at der ikke afledes vand fra Hyldemosen til Vesterled Sø.
6. Sedimentet fra oprensningen skal bortskaffes til godkendt modtager.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet.

Dispensationen gælder kun i forhold til naturbeskyttelsesloven og de interesser, som denne lov varetager.

Dispensationen gives under forudsætning af, at HOFOR inden opstart af oprensnings- og rydningsarbejdet i søen har indhentet accept fra de to grundejere. Dispensationen omfatter ikke forhold omkring udlægning af geotubes, transportadgang og arbejder udenfor søens areal.

¹ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra offentliggørelsen af dispensationen.

Baggrund

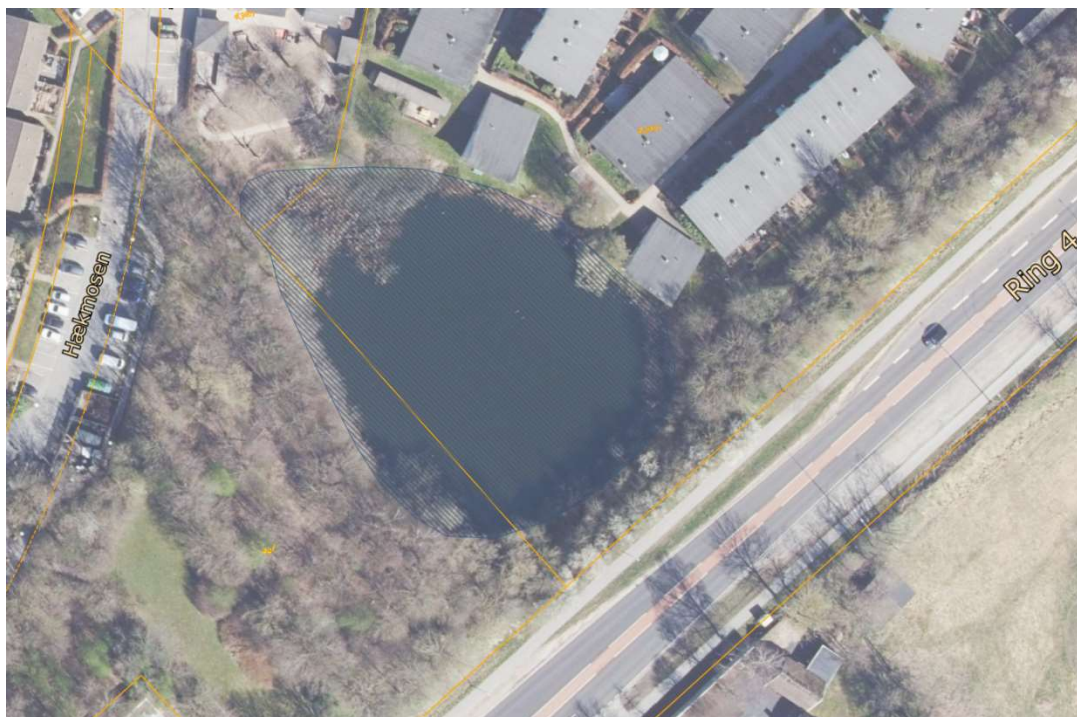
Søen Hyldemosen fungerer som regnvandsbassin, som dels forsinker regnvand fra veje, tage og pladser og dels tilbageholder partikulære og forurenede stoffer, som samler sig som sediment på bunden af søen. Partikulært stor kan være sand, ler, grus fra befæstede arealer samt organisk stof fra omgivelsernes planter og træer. Forureningen kan bestå af f.eks. olie og metaller.

HOFOR har estimeret mængden af sediment i søen til at udgøre ca. 40 % af søens samlede volumen, svarende til en tykkelse på gennemsnitlig 1 meter. Prøveresultater viser, at sedimentet er kraftigt forurenet med især oliekomponenter.

Formålet med oprensningen er at fjerne aflejret ophobet forurenet materiale fra søen, samt sikre søens funktion som regnvandsbassin, så de nedstrøms recipienter Vesterled Sø og Tibberup Å skånes for nærings- og forureningspåvirkning. Desuden sikres fri passage for regnvandet ved til- og afløb ved at fjerne opvækst af pil og tagrør, og tilførsel af nyt organisk materiale fra træer og buske til søen mindskes ved tilbageskæring.

Herlev Kommune har behandlet sagen på grundlag af:

- Ansøgning fra HOFOR om dispensation, den 22. februar med supplerende oplysninger den 24. og 27. februar 2023.
- Vurdering af miljøtilstanden i Hyldemosen, Fiskeøkologisk Laboratorium, den 27. juni 2017.

Figur 1. Oversigtskort Hyldemosen med registreret beskyttet areal.

Projektbeskrivelse

Rydning af sø- og brinkvegetation

Søens til- og afløb genoprettes ved at fjerne tagrør og pilekrat i den nordvestlige ende af søen omkring ind- og udløb ved opgravning med rendegraver. Desuden beskæres udhængende grene og træer omkring søen for at reducere tilførsel af nyt organisk materiale herfra.

Oprensning

Oprensningen af sediment fra søen foretages ved, at sediment og vand suges op fra en lille båd med en suger. Materialet ledes til et blandingsanlæg, hvor der tilsættes polymerer for at optimere udfældning af sediment fra vandet. Mængden af polymerer justeres løbende alt efter materialets vandindhold.

Fra blandingsanlægget føres søvand og sediment til geotubes, der placeres på et grønt areal vest for søen. Her tilbageholdes sediment og polymerer i geotubes, mens vandet siver ud af geotubes og ledes tilbage til søen i en membranbelagt gravet rende.

Da opsugningen af tilbageledning af vand sker løbende, kan fisk i søen nå at flytte sig væk fra arbejdsområdet.

Resultater af prøver af søens bundsediment udtaget i sommeren 2022 viste, at det er kraftigt forurenet med olie. Derfor køres sedimentet efter tørring i geotubes til godkendt modtager. Hele processen forventes at tage omkring 3-4 uger. Metoden med geotubes ønskes benyttet, idet sedimentet er meget vandholdigt med et tørstofindhold på ca. 30 % og højt indhold af organisk materiale. Ved denne metode reduceres mængden af sediment til bortskaffelse.

Lokalitetsbeskrivelse

Søen Hyldemosen ligger på matr. 43am Hjortespring, tilhørende Boligselskabet Sortemosen, afdeling Hyldemosen, matr. 44f Hjortespring, tilhørende Boligselskabet AKB-Herlev, afdeling Hækmosen, samt matr. 43an tilhørende Herlev Kommune.

Søen er en naturlig sø, som fremgår af gamle målebordsblade fra slutningen af 1800-tallet. Søen er relativt lavvandet, næringspåvirket og med et areal på ca. 3.400 m², en gennemsnitsdybde på 2,4 meter og en maksimal dybde på 3,4 meter til fast bund. Søens vand er grumset, sigtddybden er dårlig, og iltforholdene er ringe.

Søen ligger i en lavning i terrænet, hvor størstedelen af brinkerne langs søen domineres af pil og anden vedopvækst. Dog findes indslag af åbne områder, som er domineret af sumpvegetation med urter, f.eks. *sværtevæld*, *bittersød natskygge* og især i den nordlige del et større areal med rørskov af *dunhammer* og *tagrør*.

I området omkring søen findes boligbebyggelse med tilhørende grønne arealer samt et grønt træbevokset/skovareal og Ring 4.

Søens naturtilstand blev undersøgt i 2017. Resultaterne viste mangel på undervandsvegetation, men sparsom forekomst af flydebladspanter som *åkander* og en beskeden mængde *andemad*. Søens dyreplankton var yderst sparsomt, både i antal og mængde. Fiskebestanden bestod af fredfisk, med en stor bestand af skaller og ingen rovfisk. Der blev ikke fundet padder, selvom der tidligere har været en bestand af grøn frø. Der blev ikke registreret vandrugende fugle ved søen.

Herlev Kommune vurderer, at søens naturtilstand samlet set i dag er ringe til dårlig.

Bundsediment er forurenet med et højt indhold af olie-komponenter og forhøjet indhold af bly, cadmium og nikkel, hvilket er typisk for søer som modtager regnvand fra trafikerede veje.

Søen modtager tag- og overfladevand fra HOFORs separatloakerede regnvandssystem og fungerer som regnvandsbassin til forsinkelse og rensning af tilledt regnvand fra et 12,2 ha separatloakeret opland. Der sker derfor løbende aflejring af sediment i søen, som med længere intervaller skal oprensnes.

Hyldemosen har afløb til regnvandsledning med udløb til Vesterled Sø og Tibberup Å, der er målsat til god økologisk tilstand.

Lovgivning

Herlev Kommune vurderer, at søen Hyldemosen inklusiv tilhørende bredzone med sumpvegetation er omfattet af beskyttelsen efter §3 i naturbeskyttelsesloven, da søen er større end 100 m² og har et naturligt dyre- og planteliv.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages tilstandsændrende indgreb i beskyttede naturområder.

Herlev Kommune karakteriserer den ansøgte oprensning af søen inklusiv bredzonen som tilstandsændrende.

Herlev Kommune kan i særlige tilfælde give dispensation fra beskyttelsen i naturbeskyttelseslovens § 3. Der gives som udgangspunkt ikke dispensation til indgreb, som forringer den biologiske tilstand af søer.

Herlev Kommunes vurdering

Herlev Kommune vurderer, at fjernelse af det forurenede og næringsrige sediment, der nu udgør ca. 40 % af søens volumen, vil forbedre søens tilstand væsentligt. Herlev Kommune har efter lignende oprensninger af regnvandsbassiner og søer andre steder observeret en markant forbedring af vandområdets naturtilstand, flora og fauna.

Fjernelse af sedimentet fra søen vil give øget sigtbarhed, forbedrede iltforhold, reduceret næringsindhold og mulighed for, at der kan indfinde sig et mere varieret dyre- og planteliv, herunder bundvegetation.

Rydning og tilbageskæring af pilekrat og træer langs søens bredzone vil give mere lys til lavvandede bredzonearealer og forbedrede vilkår for flora og fauna i bredzonen, herunder mulighed for at padder igen vil kunne indfinde sig. Desuden reduceres næringstilførsel til søen fra træer og krat.

Der er ikke undervandsvegetation, der kan påvirkes ved oprensningen. Åkandernes rodsystem kan muligvis blive påvirket, men Herlev Kommune vurderer, at de hurtigt vil kunne reetablere sig efter, at oprensningsarbejdet er afsluttet. Bredzonevegetation vil kun delvist blive berørt, og vil hurtigt reetablere sig fra rodskydning eller genindvandring fra uberørte bredzoneområder. Søens bredzonevegetation vurderes at få forbedrede forhold og udbredelse pga. mere lys til de lavvandede bredområder.

Idet der ikke er konstateret padder eller vandrugende fugle i søen, er der ikke stillet vilkår om at begrænse oprensningsarbejdet til bestemte årstider. Det er dog fastsat vilkår om, at oprensningsarbejdet ikke må påbegyndes, hvis der skulle være ynglende vandrugende fugle i søen og dens bredzone.

Da opsugning af sediment foregår langsomt, vil fisk kunne undgå arbejdsområdet og undgå at blive suget med op. Det kan dog ikke afvises, at enkelte fisk kan blive suget op. Herlev Kommune vurderer, at dette ikke vil påvirke søens naturtilstand negativt, da et af søens tilstandsproblemer er de mange fredfisk, og en mindre regulering af bestanden af disse vil gavne søen og give dyreplankton bedre levedmuligheder, så det kan holde algevækst nede og sikre mere klart vand og lysindfald til bundvegetation.

Da det opsugede søsediment håndteres i et semilukket system, hvor det ledes til sedimentering i geotubes, hvorfra vandet recirkuleres tilbage til søen, vurderer Herlev Kommune, at søvandet ikke tilføres næring under processen, at brinkerne ikke belastes af erosion ved recirkulationen, og at vandkvaliteten ved metoden ikke forringes.

Afvanding af søsediment i geotubes ved tilsætning af polymerer er en afprøvet metode til oprensning af søer. Polymerer har fnugdannende effekt på det oplømmede sediment, der får det til at sedimentere. HOFOR har fremsendt produktdatablad for de ønskede anvendte polymerer. Polymererne er klassificeret som ikke farligt stof, og uden hverken persistente, bioakkumulerende, toksiske eller hormonforstyrrende egenskaber. Dog skal udslip til vandmiljøet undgås. Herlev Kommune vurderer, at afvanding af sedimentet i geotubes vha. polymerer ikke vil påvirke søen.

Da afvandingen i geotubes sker på terræn, der skrâner mod søen, er der dog stillet vilkår om, at søens afløb til Vesterled Sø skal kunne afspærres i tilfælde af uheld med udslip af vand med polymerer fra geotubes. Herlev Kommune vurderer risikoen for uheld til at være meget lille.

Størstedelen af søvandet vil efter oppumpning og sedimentering i geotubes blive ledt tilbage søen. Søen vil derfor hele tiden være vandfyldt, men med reduceret

volumen ned til anslået 50 % ifølge HOFOR. Herlev Kommune vurderer dette tilstrækkeligt til, at søens fauna kan klare oprensningen.

Herlev Kommune vurderer, at søen relativt hurtigt efter afsluttet arbejde igen vil kunne fyldes med vand til normalvandstand svarende til afløbskoten, dels fra indsvivende terrænnært grundvand fra omkringliggende jordlag og dels fra tilledt vand fra regnvandssystemet.

Det er i ansøgningen beskrevet, at der i de nødvendige maskiner kun anvendes biologisk nedbrydelig hydraulikolie, samt at påfyldning og opbevaring af brændstof sker uden risiko for spil til søen og omkringliggende arealer. Herlev Kommune har derfor stillet vilkår om, at arbejdet skal udføres som beskrevet i ansøgningen.

Herlev Kommune vurderer, at oprensningen i nogen grad kan medføre opslæmning af sediment, der kan gøre søvandet uklart. For beskytte Vesterled Sø og Tibberup Å mod påvirkning fra sediment og uklart vand fra oprensningsarbejdet er der sat vilkår om, at det skal sikres, at der ikke afledes vand til Vesterled Sø, imens der suges sediment eller udføres gravearbejder i søen. Afløb fra Hyldemosen vil dog være begrænset pga. den lavere vandstand i Hyldemosen under oprensningen. Men ved større regnhændelser vil tilledning til Hyldemosen evt. kunne genfylde søen, så det når afløbet til Vesterled Sø. Her skal sugning og gravearbejder i søen midlertidigt standses, mens der afledes til Vesterled Sø.

Efter oprensning vil Hyldemosens funktion som regnvandsbassin og evne til at tilbageholde sediment, næringsstoffer og miljøbelastning fra regnvandssystemet være genoprettet. Dette vil medføre bedre rensning af regnvandet og renere afledt vand fra Hyldemosen til Vesterled Sø og Tibberup Å.

Bilag IV-arter og Natura 2000

Søens plante- og dyreliv består af almindeligt forekommende arter. Herlev Kommune har ikke registreret forekomst af fredede, rødlistede eller særligt beskyttede arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV i søen. Der er tidligere observeret grøn frø ved søen, men den er siden forsvundet, hvilket kan skyldes søens tilstand samt bestanden af fredfisk. Oprensning af søen samt beskæring af pilekrat og træer vil kunne forbedre lysforhold og levevilkår for padder, som måske vil kunne vende tilbage til søen.

Nærmeste Natura 2000-område er Øvre Mølleå, Furesø og Frederiksdal Skov, nr. 139, som ligger ca. 1,5 km nedstrøms ad Tibberup Å fra Hyldemosen. Søens vand afledes til Tibberup Å, som løber gennem Natura 2000-området. Herlev Kommune vurderer, at oprensning af Hyldemosen ikke vil have negativ påvirkning af habitatområdet, og at fjernelse af søsedimentet medfører, at der efter oprensning tilledes vand af en renere kvalitet til Tibberup Å og habitatområdet.

Sammenfatning

Herlev Kommune vurderer sammenfattende, at oprensning af Hyldemosen vil forbedre søens tilstand, samt at oprensningen vil medføre renere afledt vand til

Vesterled Sø og Tibberup Å. Herlev Kommune kan derfor meddele dispensation til projektet under forudsætning af, at de fastsatte vilkår overholdes.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er adressaten, berørte grundejere, offentlige myndigheder, lokale foreninger med væsentlig interesse i sagen, samt landsdækkende natur- og rekreative foreninger og organisationer, jf. naturbeskyttelseslovens § 86.

Klagen skal indgives via klagenævnets klageportal. Du finder link til klageportalen på www.naevneneshus.dk. Klagenævnet opkræver et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og foreninger/organisationer for behandling af sagen. Gebyret tilbagebetales, hvis klagen gives medhold i klagenævnets afgørelse.

Klagenævnet afviser som udgangspunkt klager, der ikke indgives via klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Herlev Kommune, Center for Teknik og Miljø, Herlev Bygade 90, 2730 Herlev eller tm@herlev.dk. Herlev Kommune videresender din anmodning til klagenævnet, som afgør, om din anmodning kan imødekommes. For yderligere oplysninger se klagenævnets hjemmeside.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelse af dispensationen, det vil sige senest den 19. april 2023.

Denne afgørelse kan desuden indbringes for domstolene. Dette skal ske senest 6 måneder fra offentliggørelse af dispensationen.

Offentliggørelse

Dispensationen er offentliggjort på Herlev Kommunes hjemmeside den 22. marts 2023.

Bilag

Bilag 1: Ansøgning. Se særskilt fil.

Venlig hilsen

Kris Ømann
Center for Teknik og Miljø

Dispensationen er til orientering sendt til:

- Grundejer, Boligselskab Sortemoen, afdeling Hyldemoen, v./ fællesadm. KAB
- Grundejer, Boligselskab AKB-Herlev, afdeling Hækmoen, v./ fællesadm. KAB
- Grundejer, Herlev Kommune, Center for Teknik og Miljø
- Danmarks Naturfredningsforening Herlev
- Dansk Ornitologisk Forening
- Friluftsrådet
- Furesø Kommune